

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 12. 2022

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2022/00184

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2022/00184 smerujúci voči vysielaniu programovej služby TV MARKÍZA vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o. a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok preverenia podnetu.

T: 2. 1. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 21. 12. 2022

Podnet na preverenie č.	PGO-RPMS/2022/00184 zo dňa 17. 10. 2022
Podávateľ:	fyzická osoba
Predmet podnetu:	Televízne noviny
Deň a čas vysielania:	7. 10. 2022 o cca 19:00 h
Označenie podľa JSO:	bez označenia
Programová služba:	TV MARKÍZA
Vysielateľ:	MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.
Číslo licencie:	TD/17

Dátum: 14. 12. 2022

OBSAH PODNETU:

„... podávam sťažnosť voči prevádzkovateľovi programovej služby TV Markíza za porušenie zákona 308/2000 § 19 ods. 1b týkajúci sa zákazu propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať nenávisť.

Dňa 7.10. v spravodajskom programe Televízne noviny TV Markízy zazneli slová citujem: „Rodičia môžu zblázniť, lebo keby som bol ja určite by som išiel vystopovať, kde on býva a radšej nech ma zavrú ale určite by nevyšiel živý preč.“ (<https://tvnoviny.sk/video/91-televizne-noviny/96856-7-10-2022>, presný čas príspevku vo videu je 5:15-5:25).

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (účinný od 01. 08. 2022):

§ 25 – Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

§ 61 – Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti

1) Obsahová služba, ktorú poskytuje vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť, najmä nesmie

c) propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať násilie alebo nenávisť, znevažovať alebo hanobiť na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, majetku, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, narodenia, národného alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine,

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ namieta, že vysielateľ porušil zákon týkajúci sa zákazu propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať nenávisť. Uvádza že v spravodajskom programe Televízne noviny odznela veta: „Rodičia môžu zblázniť, lebo keby som bol ja určite by som išiel vystopovať, kde on býva a radšej nech ma zavrú ale určite by nevyšiel živý preč.“

Program *Televízne noviny* je zaradený vysielateľom do programového typu spravodajstvo a má pravidelný vysielač čas – 19:00 hod. Program prináša aktuálne informácie z politickej a spoločensko-kultúrnej sféry z domova i zo zahraničia a je univerzálny, t. j. vhodný pre všetky vekové kategórie, preto nebýva označený žiadnym piktogramom nevhodnosti.

V rámci uvedeného programu sme zaznamenali spravodajský príspevok s názvom „*Stihajú ho na slobode*“, ktorý bol odvysielaný dňa 7.10.2022 o 19:03:07. Vzhľadom na charakter podnetu sme príspevok posudzovali podľa ustanovenia § 61 ods. 1 písm. c) zákona 264/2022 Z.z. Taktiež sme podľa ustanovenia § 25 písm. b) toho istého zákona skúmali, či bola zabezpečená objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov.

§ 25 písm. b)

Monitorovaný príspevok informoval, že Dušan Dědeček bude za nehodu s piatimi obeťami, ktorú spôsobil, stíhaný na slobode. Odznala tiež informácia, že týmto aktom sa na jeho trestnom stíhaní nič nemení. Divák mal možnosť vidieť, ako obvineného sprevádza policajná eskorta z Oddelenia policajného zaistenia do opancierovaného auta. K situácii sa ohľadne stíhania na slobode vyjadruje obhajca obvineného, J. Kučera, ktorý sprostredkúva informáciu, že jeho klient si uvedomuje svoj čin a jeho fatálne následky. Počas príspevku sa redaktor snaží položiť otázku aj samotnému obvinenému, ktorý však nechce odpovedať na žiadne novinárske otázky a po odchode z Justičného paláca si urýchlene nasadá do pripraveného auta. K okolnostiam ohľadne prepustenia sa taktiež vyjadruje R. Adamčiak (hovorca bratislavského krajského súdu) a J. Chylo (prokurátor), ktorí objasňujú dôvody rozhodnutia okresného súdu a vyjadrujú k nim svoj postoj. Príspevok ukončuje anketa, v ktorej traja respondenti (náhodní občania) vyjadrujú svoj nesúhlasný postoj ohľadne prepustenia obvineného a jeho stíhania na slobode.

Podľa nášho názoru bol príspevok objektívny a nestranný. Pluralita názorov bola dodržaná, k danej udalosti sa vyjadril tak obhajca obvineného šoféra, hovorca bratislavského súdu i prokurátor. Svoj názor vyjadrili aj respondenti ankety. V závere odznala informácia, že rozhodnutie súdu nemá vplyv na trestné stíhanie obvineného, ktoré nebolo zastavené a ani neoslobodilo obvineného.

§ 61 ods. 1 písm. c)

Podávateľ namietal, že v monitorovanom príspevku odznel výrok, ktorý podľa jeho názoru porušuje zákon týkajúci sa zákazu propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať nenávisť. Spomenutý výrok sme zaznamenali zo strany jedného z respondentov v rámci ankety ohľadne prepustenia obvineného a jeho stíhania na slobode, ktorú uviedol redaktor slovami: „Rozhodnutie vyvolalo vo verejnosti vášne a ľudia, ktorí chodia obeťami zapalovať sviečky a nosiť kvety, tomu ani nechceli uveriť.“ Jeho slová boli sprevádzané zábermi na miesto plné horiacich sviečok. Respondenti v ankete boli celkovo traja. Dvaja z nich uviedli nasledovné:

Žena 1: „Akože som znechutená a myslím si, že slovenské súdy padli na úplné morálne dno.“

Žena 2: „Mrzí ma, že človek, ktorý toto spôsobil, je teda stíhaný na slobode.“

Jediný mužský respondent povedal: „Rodičia môžu zbláznit, lebo keby som bol ja, určite by som išiel vystopovať, kde on býva a radšej nech ma zavrú, ale určite by nešiel živý preč.“

Rada v rámci svojej rozhodovacej činnosti¹ v súvislosti s posudzovaním ustanovenia § 19 ods. 1 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. v minulosti ustálila: „Skutočnosť, či v programe príde k otvorenej alebo skrytej forme podnecovania nenávisti, je nutné vždy posudzovať na jednej strane s ohľadom na jednoznačnosť identifikácie subjektu, voči ktorému je nenávisť podnecovaná a na strane druhej s ohľadom na spôsob a formu spracovania programu obsahujúceho sporné výroky s prihliadnutím na jednoznačnosť a priamočiarosť podnecovania nenávisti. Za otvorenú formu podnecovania určitého správania vo vysielaní je možné považovať odvysielanie takých informácií, ktoré priamo a jednoznačne vyzývajú na určitý spôsob konania. Recipient je tak priamo a otvorene konfrontovaný s nabádaním na určité správanie, pričom takýto obsah nie je krytý iným obsahom.“

Ďalej v tejto súvislosti uviedla: „Pod podnecovanie skrytou formou možno subsumovať také konanie, kedy je vo vysielaní apel na určité správanie prezentovaný nepriamo. Vysielaním sú prezentované informácie, z ktorých síce priamočiaro a jednoznačne nevyplýva žiadna výzva ani podnet k určitému správaniu, ale napriek tomu je z ich obsahu a spôsobu spracovania táto

¹ Napr. rozhodnutie č. RP/26/2017

natol'ko zrejma a zrozumitel'na, ze ich recipient pochopi ako dovod, pre ktorý sa k označenej skupine bude týmto určitým spôsobom správať. Takýto zámer je zrejmy a zrozumitel'ny a recipient je schopny ho porozumieť a v takejto forme prijať.“

V rámci príspevku odznali informácie ohľadne prepustenia a následného stíhania obvineného na slobode. Z príspevku bolo zrejme, kto a z akého trestného činu je obvinený. Bolo zverejnené jeho meno aj tvár (jednoznačná identifikácia subjektu). Podávateľ si myslí, že vyjadrením respondenta v ankete prišlo k podnecovaniu násilia. Vyjadrenie tohto typu odznalo počas celého príspevku jedenkrát, nešlo pritom o priamu výzvu, či nabádanie, ale vyjadrovalo subjektívny názor respondenta. V tejto súvislosti je nutné skonštatovať, že príspevok sa primárne zaoberal informáciou ohľadne prepustenia obvineného a jeho stíhania na slobode.. V priebehu príspevku odznali viaceré názory, prečo táto situácia nastala a čo z nej vyplýva. Za dôležité považujeme, že príspevok bol ukončený tvrdením, ktoré ubezpečovalo diváka, že človek, ktorý spôsobil vážnu dopravnú nehodu s fatálnymi následkami nie je oslobodený spod obvinenia a jeho trestné stíhanie nie je zastavené.

Doplňujúco v príspevku odznala informácia, že rozhodnutie súdu vyvolalo vo verejnom priestore vášne. Osobné názory jednotlivých respondentov neboli zo strany tvorcov nijako pozitívne, či negatívne komentované. V príspevku sme nezaznamenali žiadne iné obsahy, ktoré by akýmkoľvek spôsobom priamo či nepriamo apelovali na typ správania, ktorého následkom by boli nenávistné postoje vo vzťahu k obvinenému.

Domnievame sa, že odvysielaním príspevku nedošlo k porušeniu ustanovenia § 61 ods. 1 písm. c) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

ZÁVER:

Na základe analýzy programu sa domnievame, že vysielateľ MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielaním príspevku *Stíhajú ho na slobode* v programe *Televízne noviny* dňa 7. 10. 2022 o cca 19:03 h neporušil povinnosť ustanovenú v **§ 25 písm. b) a § 61 ods. 1 písm. c) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00184)

Monitorované vysielanie: Televízne noviny
Deň a čas vysielania: 7. 10. 2022 o cca 19:00 h
Označenie podľa JSO: bez označenia

časový kód cca:

19:00:00 Začiatok programu *Televízne noviny*

Zvučka programu, prehľad nasledujúcich správ s podtitulom *Dnes uvidíte*. Príspevky:

- Pochovali prvú obeť

19:03:07 Príspevok *Stíhajú ho na slobode*

Moderátorka (v štúdiu): „*Dušan Dědeček bude za nehodu s piatimi obeťami stíhaný na slobode.*“

Moderátor (v štúdiu): „*Rozhodol o tom sudca okresného súdu. Na jeho trestnom stíhaní sa tým ale podľa prokuratúry ani súdu nič nemení.*“

Redaktor (mimo obraz): „*Takto včera sprevádzala Dušana Dědečka eskorta priamo z cely policajného zaistenia. Obvineného muža naložili do opancierovaného auta a priviezli k Justičnému palácu do uzavretej ulice, aby sa k nemu nikto nemohol dostať.*“

V obraze: Záber na zamrežované dvere, nad ktorými je nápis *ODDELENIE POLICAJNÉHO ZAISTENIA*. Za dverami sú schody, po ktorých schádza maskovaný policajt so zbraňou. Policajt následne otvára dvere a vychádza von. Za policajtom kráča obvinený, D. Dědeček (ďalej len *obvinený*). Ruky v putách má pred telom. Jeho postava je snímaná veľmi krátko. Za obvineným kráča ďalší maskovaný policajt. Eskorta následne vychádza von z budovy. Prestrih. Kamera sníma obvineného z profilu ako sadá do tmavého auta s majákom. Okolo neho stoja traja maskovaní policajti. Jeden z nich položí ruku na hlavu obvineného a pomáha mu dostať sa do auta. Prestrih. Záber na ulicu. Sú na nej zaparkované autá, v diaľke vidieť nejakých ľudí. Na chodníku, bližšie ku kamere, stojí maskovaný policajt so zbraňou. Za policajtom prechádza tmavé auto s majákom. Auto prechádza cez chodník, akoby k nejakému vchodu budovy (zo záberov to nie je zrejmé).

Jiří Kučera (obhajca obvineného šoféra): „*Klient si veľmi dobre uvedomuje, čoho sa dopustil, aké sú fatálne následky pre tých mladých ľudí, pre ich rodiny.*“

V obraze: Záber na rozprávajúceho obhajcu (na ulici) na mikrofón. Okolo neho stoja novinári. Prestrih. Záber z diaľky na tmavé auto s majákom vchádzajúce akoby do podchodu/podzemnej garáže. Okolo stoja maskovaní policajti so zbraňami a pravdepodobne novinári (fotografujú auto).

Redaktor (mimo obraz): „*Pojednávanie bolo neverejné a do poslednej chvíle nikto netušil, ako sudca rozhodne. Návrh prokurátora, ktorý sa týkal útekovej a preventívnej väzby, však neakceptoval a rozhodol, že Dušana Dědečka budú stíhať na slobode. Hlavný aktér nedeľňajšej tragédie však pri odchode z Justičného paláca nešiel cez uličku, ktorú mu pripravila polícia a takto bez slova ušiel.*

V obraze: Záber na ulicu. Tmavé auto s majákom vchádza do podzemnej garáže. Na chodníku stoja maskovaní policajti so zbraňami. Následne jeden policajt schádza z chodníka smerom k autu. V rukách drží nejaké papierové balíčky. Prestrih. Nočný záber na časť budovy. Na schodoch pres budovu stoja rozmiestnení policajti, maskovaní policajti a novinári. Policajti sa snažia vytvoriť koridor. V istej chvíli vychádza z dverí budovy obvinený. Skoro okamžite jeho postavu prekryjú osoby držiace kamerovú techniku. Následne sa obvinený otočí a mizne z obrazu.

Redaktor: „*Dušan Dědeček, teraz sa môžete pozrieť, ide na slobodu. Sudca ho nebude stíhať väzobne a hneď vám sprostredkujem prvé informácie. Pán Dědeček, povedzte či aspoň ľutujete, čo ste spravili. Pán Dědeček.*“

V obraze: Záber na redaktora. Kamera ho sníma zblízka. Za ním sa nachádzajú schody z predchádzajúceho záberu. Rukou ukazuje smerom ku schodom. Opäť záber na obvineného vychádzajúceho z budovy (z iného uhla). Odrazu sa obvinený otočí a beží mimo vytvorený koridor. Novinári okamžite reagujú. Kamerovú techniku otáčajú do smeru jeho úteku. Obvinený beží dolu schodmi a rukou odtlačí redaktora, ktorý mu kladie otázku. Obvinený beží smerom k autu. Redaktor uteká za ním. Takisto aj ostatní novinári. Redaktora zastavujú maskovaní policajti.

Pavol Adamčiak (hovorca bratislavského krajského súdu): „*Súd nezhladol dôvod takzvanej útekovej väzby pre hrozbu vysokého trestu. Súd nezhladol ani dôvod takzvanej preventívnej väzby, nakoľko hrozba pokračovania v identickom alebo obdobnom konaní z konania obvineného a iných konkrétnych skutočností nevyplýva.*“

V obraze: Záber na utekajúceho obvineného, ktorý sa snaží dostať k autu. Ide o časť situácie z predchádzajúceho záberu, ktorá je však snímaná z iného uhla. Po tom, čo si sadne do auta, sú v zábere najmä novinári, ktorí natáčajú a fotografujú celú situáciu. Prestrih. Detailný záber na sudcu pred budovou. Mieria na neho mikrofóny. Prestrih

Redaktor (mimo obraz): „*Môže teraz utiecť?*“

Juraj Chylo (prokurátor): „*Je človekom slobodným, a teda ako, môže si robiť čo uzná za vhodné, pán obvinený. Ale ja by som to až takto nedramatizoval, je to súdne rozhodnutie, s ktorým môžeme síce možno nesúhlasiť, na druhej strane ho treba rešpektovať.*“

V obraze: Detailný záber na prokurátora. Mieria na neho mikrofóny a telefóny, ktoré nahrávajú jeho vyjadrenie.

Redaktor: „*Rozhodnutie vyvolalo vo verejnosti vášne a ľudia, ktorí chodia obetiam zapalovať sviečky a nosiť kvety, tomu ani nechceli uveriť.*“

V obraze: Nočný záber na miesto plné horiacich sviečok. Okolo nachádza pár ľudí. Prestrih. Záber na miesto s horiacimi sviečkami z iného uhla, tentokrát bez prítomnosti osôb. Prestrih. Opäť záber na miesto so sviečkami z iného uhla. Okolo stoja ľudia.

Žena 1 (na kameru): „*Akože som znechutená a myslím si, že slovenské súdy padli na úplné morálne dno.*“

V obraze: Kamera sníma rozprávajúcu ženu v detaile, akoby smerom k obrazovke. Nachádza sa v blízkosti miesta s horiacimi sviečkami.

Muž (na kameru): „*Rodičia môžu zbláznit, lebo keby som bol ja, určite by som išiel vystopovať, kde on býva a radšej nech ma zavrú, ale určite by nešiel živý preč.*“

Po tomto vyjadrení sa ozve pravdepodobne od redaktora: „*Mm.*“

V obraze: Kamera sníma rozprávajúceho muža v detaile, akoby smerom k obrazovke. Nachádza sa v blízkosti miesta s horiacimi sviečkami.

Žena 2 (na kameru): „*Mrzí ma, že človek, ktorý toto spôsobil, je teda stíhaný na slobode.*“

V obraze: Kamera sníma rozprávajúcu ženu v detaile, akoby smerom k obrazovke. Nachádza sa v blízkosti miesta s horiacimi sviečkami.

Redaktor (mimo obraz): „*Prokuratúra však dnes vysvetlila, že stíhanie na slobode neznamená, že by bol vodič nevinný. Stále mu hrozí doživotie, ako aj to, že ho ešte krajský súd môže poslať do väzby.*“

V obraze: Záber na miesto so sviečkami. Bližšie k obrazovke čupí žena, zapaluje sviečku. Prestrih. Záber na miesto so sviečkami z iného uhla.

Juraj Chylo (prokurátor): „*Rozhodnutie súdu nemá žiadny vplyv na trestné stíhanie obvineného D.D. Súd nezastavil trestné stíhanie, ani neoslobodil obvineného spod obvinenia.*“

V obraze: Kamera sníma prokurátora sediaceho za stolom, na ktorom sú umiestnené mikrofóny. Prestrih.

Redaktor (mimo obraz): „*Braňo Tomaga, televízia Markíza.*“

V obraze: Záber na stĺp, na ktorom je v jeho dolnej časti pripevnený transparent s nápisom *AUTO = ZBRANĽ*. V jeho blízkosti sa nachádza stĺp, okolo ktorého sú horiace sviečky.

19:05:50 Pokračovanie príspevkov:

- Stav pacienta sa zlepšil
- Dušan Dědeček prelomil mlčanie
- Opilec z Kysúc putuje do väzby
- Hydinu z Poľska kontrolujú
- Európa krotí ceny
- Ropovod na Vltave
- Boje pokračujú
- Z Čukotky na Aljašku
- Zablokovaný parlament
- Negatívne testy poslankyne
- Ďalší interrupčný návrh
- Odklad justičnej reformy
- Obvinili šesť ľudí
- Smutný návrat domov
- Prešli sme sa po dne
- Z Bratislavy letecky do USA

19:36:41 Prerušenie

Zvukovo-obrazový komunikát, reklamný blok, zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na program *Na telo*.

19:46:38 Pokračovanie programu *Televízne noviny*

- pokračovanie príspevku Z Bratislavy letecky do USA
- Milosť pre tisíce Američanov

- Župné a komunálne voľby
- Komunálne voľby
- Brána uprostred cyklotrasy
- Pokračuje obnova hradov
- Hľadá bezpečné útočisko
- Obnovujú Lisunova

20:03:10 Koniec programu *Televízne noviny*

20:03:11 Zvukovo-obrazový komunikát, komunikát označujúci sponzora programu (Prima Banka, Answear.sk, Kaloba, DOXXbet, časť programu *Počasie*).

20:04:59 Koniec záznamu